

ผลการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม
ที่มีต่อผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์และความรับผิดชอบของนิสิต

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

The effect of learning management integrating the design thinking
process in a camping course on learning outcomes in terms of
interpersonal skills and responsibilities of the students of the Faculty
of Education, Naresuan University

Received : 2021-10-04

Revised : 2021-12-14

Accepted : 2022-05-24

ผู้วิจัย รักษ์ิต สุธธิพงษ์¹

Ruksit Suttipong¹

praewphornprasert@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อ
รายวิชาการอยู่ค่ายพักแรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตาม
กระบวนการคิดเชิงออกแบบ 2) เปรียบเทียบทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบก่อนและหลัง
เรียนในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรมที่ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตาม
กระบวนการคิดเชิงออกแบบ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบใน
รายวิชาการอยู่ค่ายพักแรมที่ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตสาขาวิชาพล
ศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในภาคเรียนที่ 2 ปี
การศึกษา 2563 จำนวน 26 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยที่ผู้เรียนมีความหลากหลายแตกต่างกันภายใน
กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ 2) แบบประเมิน
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการ
เรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
สถิติทดสอบ t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
และความรับผิดชอบต่อในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีคะแนนทักษะ
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อหลังการรับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบสูง
กว่าก่อนการรับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3)
นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ
ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กระบวนการคิดเชิงออกแบบ ทักษะความสัมพันธ์ ความรับผิดชอบต่อ การอยู่ค่ายพักแรม

¹ รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
Associate Professor Dr., Program in Physical Education and Exercise Science, Faculty of Education, Naresuan
University

Abstract

The purposes of the study were 1) to study interpersonal skills and responsibilities in a camping course of the students of the Faculty of Education, Naresuan University, who received the learning management integrating the design thinking process, 2) to compare interpersonal skills and responsibilities before and after studying a camping course of the students of the Faculty of Education, Naresuan University, who received the learning management integrating the design thinking process, and 3) to explore the satisfaction towards learning management integrating the design thinking process in a camping course of the students of the Faculty of Education, Naresuan University. The sample group was 26 fourth year students majoring in Physical Education and Exercise Science, the Faculty of Education, Naresuan University, in the second semester of the academic year 2020. They were chosen by using cluster sampling, and they had diversity within the group. The research instruments were 1) the learning management integrating the design thinking process, 2) evaluation form for the interpersonal skills and responsibility, and 3) questionnaire regarding satisfaction towards learning management integrating the design thinking process. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and dependent t-test.

The results of the research showed that 1) the students of the Faculty of Education, Naresuan University, had interpersonal skills and responsibility, overall, at a high level, 2) the students of the Faculty of Education, Naresuan University, had higher scores on interpersonal skills and responsibility after receiving the learning management integrating the design thinking process than before receiving the learning management integrating the design thinking process with statistical significance at the .01 level, and 3) the students of the Faculty of Education, Naresuan University, had satisfaction towards the learning management integrating the design thinking process, overall, at a high level.

Keywords: design thinking process, relationship skills, responsibility, camping

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย ทำให้ผู้ประกอบการมีความต้องการทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงาน สถาบันผลิตครูจึงต้องมีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย และผลิตบัณฑิตให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพในอนาคต สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ ให้บุคคลมีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญาและทักษะศตวรรษที่ 21 มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพกฎหมาย มีภาวะผู้นำ รู้รักคุณค่าความเป็นไทยและรู้บริบทสากล โดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาทุกระดับเป็นการศึกษาตลอดชีวิต สร้างวิถีการเรียนรู้ของคนไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้สู่การร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมให้มีความเจริญยิ่งขึ้น (มาตรฐานการอุดมศึกษา, 2561) หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความรู้และทักษะในการประกอบวิชาชีพครูพลศึกษา และเป็นผู้ประกอบการออกกำลังกายในสถานประกอบการของรัฐและเอกชนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ตามปรัชญาของหลักสูตร คือ การผลิตบัณฑิตที่มีความเข้าใจในทักษะกระบวนการของศาสตร์ทางด้านพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย มีความเข้มแข็งทางวิชาชีพครูและการวิจัยภายใต้กรอบของคุณธรรมและจริยธรรม สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและหน่วยงานการศึกษา (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2557, หน้า 7)

รายวิชา 396445 การอยู่ค่ายพักแรม 3(2-2-5) เป็นรายวิชาในกลุ่มวิชาชีพครูเลือกที่อยู่ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย เป็นรายวิชาที่ให้นิสิตได้เลือกเรียนในชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประวัติ วิวัฒนาการ คุณค่าของค่ายพักแรม ประเภทและองค์การที่จัดค่ายพักแรม การปฏิบัติตนเป็นชาวค่ายที่ดี และการจัดการดำเนินการค่ายพักแรม เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในรายวิชานี้แล้ว นิสิตสามารถดำเนินการอยู่ค่ายพักแรมได้ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสามารถประสานความร่วมมือกับผู้อื่นในการอยู่ค่ายพักแรมได้ ซึ่งผู้สอนได้กำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การอธิบาย การมอบหมายงาน การสาธิตและการฝึกปฏิบัติ การนำเสนองาน การจัดโครงการการอยู่ค่ายพักแรม (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2563, หน้า 3) สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่กำหนดให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในทุกรายวิชาที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชาและหลักสูตรที่กำหนด

จากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาชีพครู พบว่า นิสิตสาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายส่วนมากมักประสบปัญหาเรื่องของการปรับตัว และความรับผิดชอบในการเรียนและการใช้ชีวิต ตลอดจนขาดเทคนิคและวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา ถึงแม้ว่านิสิตจะมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแล้วก็ตาม ผู้สอนในรายวิชาชีพครูและสาขาวิชาเอกยังคงต้องพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีและความรับผิดชอบต่อเพื่อนิสิตได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นของครูในศตวรรษที่ 21 (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2557, หน้า 11) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของณัฐนรินทร์ ปอศิริ (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบตามมาตรฐาน (TQF) ระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีตัวบ่งชี้สำคัญดังนี้ 1) มีความสามารถปรับตัวและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 2) ยึดถือกฎระเบียบและปฏิบัติตามกฎระเบียบ 3) มีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับผู้อื่นได้ดี 4) สามารถทำงานเป็นทีม 5) อุทิศตน และเสียสละเพื่อส่วนร่วม 6) ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกิจกรรม 7) มีความเข้าใจในหน้าที่ของตนเอง 8) รู้จักวางแผนและรับผิดชอบการทำงาน 9) เป็นคนตรงต่อเวลา จากที่กล่าวมาเบื้องต้นแล้วมีความสำคัญต่อการพัฒนานิสิตให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างยิ่ง

นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดเชิงออกแบบในด้านการเรียนการสอนในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา พบว่า มีนักวิชาการได้นำกระบวนการคิดเชิงออกแบบมาประยุกต์ใช้ในงานด้านการเรียนการสอนทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและในระดับอุดมศึกษา แต่ยังคงไม่มากนัก เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบเป็นเรื่องใหม่ในวงการวิชาชีพครู อาทิ พันธุ์ทร น้อยพินิจ วรินทร์ สุภาพ และจักรกฤษ กลิ่นเอี่ยม (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาคตัดกรวย ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนุชิตา สุวแพทย์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เจตคติของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบในรายวิชาทางวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยทั้งสองเรื่อง ทำให้ผู้วิจัยทราบแนวทางการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การคิดเชิงออกแบบเป็นกระบวนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง โดยการทำความเข้าใจความต้องการและความรู้สึกของผู้อื่น สร้างการทำงานแบบร่วมมือในการระดมสมองเพื่อสร้างแนวคิดที่หลากหลาย และลงมือปฏิบัติตามแผนด้วยการสร้างต้นแบบและการทดสอบ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญที่ได้รับความนิยม ได้แก่ 1) การทำความเข้าใจปัญหาของกลุ่มเป้าหมายเชิงลึก (Empathize) 2) การตีความปัญหา (Define) 3) การระดมจินตนาการแบบไร้ขีดจำกัด (Ideate) 4) การสร้างต้นแบบ (Prototype) และ 5) การทดสอบต้นแบบ (Test) (นุชจรี กิจวรรณ, 2561, หน้า 7-8; ณชนก หล่อสมบูรณ์ และคณะ, 2563, หน้า 348) ซึ่งผู้เรียนสามารถฝึกการสร้างความสัมพันธ์และความรับผิดชอบในการเรียนรู้ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ

จากความสำคัญและความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรมที่มีต่อผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์และความรับผิดชอบของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม และวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายให้นิสิตมีความรู้ในรายวิชาและมีทักษะความสัมพันธ์และความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบก่อนและหลังเรียนในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

สมมติฐานของการวิจัย

ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ชั้นปีที่ 4 ที่เรียนรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research methodology) ในรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น (Pre-experimental designs) โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design โดยมีนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ในลักษณะแผนงานวิจัยแบบกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One group pretest-posttest design)

	Pretest	Treatment	Posttest
	T _{1E}	X	T _{2E}
เมื่อ	T _{1E} แทน	การทดสอบก่อนจะทำการทดลองของกลุ่มทดลอง	
	T _{2E} แทน	การทดสอบหลังจากทำการทดลองของกลุ่มทดลอง	
	X แทน	การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ	

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ชั้นปีที่ 4 ในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 78 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ชั้นปีที่ 4 ในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 กลุ่มเรียน รวม 26 คน ที่ได้สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยที่ผู้เรียนมีความหลากหลายภายในกลุ่ม และมีระดับสติปัญญาเก่ง ปานกลาง และอ่อน คละกัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) มี 5 ขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยประยุกต์ใช้กระบวนการของการคิดเชิงออกแบบของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford d.school, 2010) ประกอบด้วย 1) การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize) 2) การกำหนดปัญหา (Define) 3) การระดมความคิด (Ideate) 4) การสร้างต้นแบบ (Prototype) และ 5) การทดสอบต้นแบบ และการนำเสนอนวัตกรรม (Test) สามารถแสดงรายละเอียดดังภาพ 1

ภาพ 1 ขั้นตอนกระบวนการคิดเชิงออกแบบในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม

ทั้งนี้ได้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าขั้นตอนตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบทั้ง 5 ขั้นตอน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.2 แบบประเมินทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจากแนวคิดของนักวิชาการที่ได้ทำการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้แบบประเมินฉบับนี้มีรายละเอียดในการประเมินพฤติกรรมที่ชัดเจนขึ้น (กานตัญญู สติธมนัส, 2559; ณัฐนรินทร์ ปอศิริ, 2556; วัฒนา ปุณณฤทธิ, 2554; สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ซึ่งทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.957

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ จำนวน 10 ข้อ ทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.935

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยชี้แจงให้นิสิตทราบถึงการเรียนในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรมโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ จากนั้นนำแบบประเมินทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบให้นิสิตกรอกข้อมูลก่อนเรียน (Pre-test) และเมื่อจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบจนสิ้นสุดภาคเรียน จึงทำการนำแบบประเมินทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบให้นิสิตกรอกข้อมูลหลังเรียน (Post-test) พร้อมทั้งแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ ใช้สถิติเชิงบรรยาย ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์ในการแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับมากที่สุด

2) การวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ระหว่างก่อนและหลังได้รับได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ ใช้สถิติเชิงอ้างอิง โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างประชากร 2 กลุ่ม แบบไม่อิสระจากกัน (Dependent sample t-test)

ผลการวิจัย

1. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$) และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วางแผนการเรียนรู้ การพัฒนาตนเองและการทำงานในรายวิชา ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมาคือ ยอมรับผลงานของตนเอง หรือผลลัพธ์ของการทำงานกลุ่ม ($\bar{x} = 4.19$) และการทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จตามแผนหรือเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.15$) ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ กล้าแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่มและต่างกลุ่ม ($\bar{x} = 3.88$) และแก้ไขปัญหาการทำงานกลุ่มและต่างกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.88$) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (n=26)

รายการประเมิน	$\bar{x}$	SD.	ระดับทักษะ
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
1. สนทนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มและต่างกลุ่ม	4.08	0.56	มาก
2. รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของเพื่อนในกลุ่มและต่างกลุ่ม	3.96	0.72	มาก
3. กล้าแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่มและต่างกลุ่ม	3.88	0.65	มาก
4. ยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกลุ่ม	4.00	0.57	มาก
5. สร้างบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการทำงานกลุ่ม และต่างกลุ่ม	4.12	0.59	มาก
6. ทำงานร่วมกันเป็นทีมกับเพื่อนในกลุ่มและต่างกลุ่มได้ดี	3.96	0.53	มาก
7. แสดงออกถึงภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดีในการทำงานกลุ่ม	3.85	0.61	มาก
8. แก้ไขปัญหาการทำงานกลุ่มและต่างกลุ่มอย่างสร้างสรรค์	3.88	0.63	มาก
9. มีน้ำใจ ให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มและต่างกลุ่ม	4.08	0.89	มาก
10. เคารพและเห็นคุณค่าของตนเองและเพื่อนต่างกลุ่ม	3.96	0.96	มาก
ด้านความรับผิดชอบ			
11. ทบทวนเนื้อหา เตรียมตัวก่อนเข้าเรียน และส่งงานได้ตรงเวลา	4.08	0.74	มาก
12. วางแผนการเรียนรู้ การพัฒนาตนเองและการทำงานในรายวิชา	4.23	0.59	มาก
13. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี	4.04	0.77	มาก
14. ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จตามแผนหรือเวลาที่กำหนด	4.15	0.61	มาก
15. ควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง	4.12	0.59	มาก
16. ปฏิบัติตนตามกฎกติกาของกลุ่มและกฎระเบียบในชั้นเรียน	4.00	0.94	มาก
17. ซื่อสัตย์ สุจริต และมีความเป็นธรรมในการช่วยเหลือเพื่อน	4.08	0.69	มาก

18. เอาใจใส่ในการทำงาน ถือประโยชน์ของกลุ่มมากกว่าตนเอง	4.08	0.56	มาก
19. มุ่งมั่นในการทำงาน และปรับปรุงแก้ไขผลงานให้มีคุณภาพ	4.00	0.63	มาก
20. ยอมรับผลงานของตนเอง หรือผลลัพธ์ของการทำงานกลุ่ม	4.19	0.57	มาก
รวมเฉลี่ย	4.03	0.54	มาก

2. คะแนนทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฯ เฉลี่ยหลังการทดลอง เท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.54 และคะแนนทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลฯ เฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 2.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.87 โดยการทดสอบด้วยสถิติ t-test แบบ Dependent พบว่า ค่า t เท่ากับ 11.464 มีค่า df เท่ากับ 25 และค่า p-value เท่ากับ 0.000 จึงสรุปได้ว่านิสิตสาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบหลังการรับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบสูงกว่าก่อนการรับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ

คะแนน	$\bar{x}$	SD.	n	t	df	p-value
หลังทดลอง	4.53	0.54	26	11.464**	25	0.000
ก่อนทดลอง	2.27	0.87	26			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.98) และเมื่อพิจารณารายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นิสิตแสดงความคิดเห็นและเหตุผลที่เป็นประโยชน์ในการสร้างแนวทางในการแก้ปัญหาในการอยู่ค่ายพักแรม ($\bar{x}$ =4.12) รองลงมาคือ นิสิตสำรวจสภาพปัญหาจากกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายตรงตามโจทย์ที่ได้รับมอบหมายในการอยู่ค่ายพักแรม ($\bar{x}$ =4.09) และนิสิตนำเสนอแนวคิด หรือนวัตกรรมการอยู่ค่ายพักแรมไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย และเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ($\bar{x}$ =4.08) ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ นิสิตนำเสนอแนวคิด หรือนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาการอยู่ค่ายพักแรมในลักษณะที่แปลกใหม่ ($\bar{x}$ =3.85) ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบฯ

ข้อคำถาม	$\bar{x}$	SD.	ระดับความพึงพอใจ
การทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย (Empathize)			
1.1 นิสิตสำรวจสภาพปัญหาจากกลุ่มเป้าหมาย/ผู้ใช้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายตรงตามโจทย์ที่ได้รับมอบหมายในการอยู่ค่ายพักแรม	4.09	0.56	มาก
1.2 นิสิตบันทึก รวบรวมข้อมูล และสรุปผลที่ได้จากการสำรวจสภาพปัญหาในการอยู่ค่ายพักแรมให้เป็นรูปธรรม	3.96	0.72	มาก
การกำหนดปัญหา (Define)			
2.1 นิสิตจัดกลุ่มประเด็นปัญหาที่ได้จากการสำรวจ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการอยู่ค่ายพักแรม	3.88	0.65	มาก

ข้อคำถาม	$\bar{x}$	SD.	ระดับ ความพึงพอใจ
2.2 นิสิตเลือกประเด็นที่สนใจมาใช้ในการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับผล การสำรวจปัญหาในการอยู่ค่ายพักแรม	4.00	0.57	มาก
การระดมความคิด (Ideate)			
3.1 นิสิตแสดงความคิดเห็นและเหตุผลที่เป็นประโยชน์ในการสร้าง แนวทางในการแก้ปัญหาในการอยู่ค่ายพักแรม	4.12	0.59	มาก
3.2 นิสิตอภิปรายข้อดี ข้อเสีย และเลือกความคิดเห็นที่ดีเพื่อใช้เป็น แนวทางในการแก้ปัญหาในการอยู่ค่ายพักแรม	3.96	0.53	มาก
การสร้างต้นแบบ (Prototype)			
4.1 นิสิตนำเสนอแนวคิด หรือนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาค่ายพักแรม พักแรมในลักษณะที่แปลกใหม่	3.85	0.61	มาก
4.2 นิสิตอธิบายหลักการที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรมให้ตรงกับสภาพปัญหา การอยู่ค่ายพักแรมที่ต้องแก้ไข	3.87	0.65	มาก
การทดสอบต้นแบบ และการนำเสนอนวัตกรรม (Test)			
5.1 นิสิตนำแนวคิด หรือนวัตกรรมการอยู่ค่ายพักแรมไปทดลองใช้กับ กลุ่มเป้าหมาย และเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	4.08	0.89	มาก
5.2 นิสิตนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขแนวคิด หรือนวัตกรรมการอยู่ค่ายพักแรมให้ดียิ่งขึ้น	3.96	0.96	มาก
รวม	3.98	0.58	มาก

อภิปรายผล

จากข้อสรุปการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถนำอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม ผู้สอนได้ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมกลุ่มที่หลากหลายตาม
กระบวนการคิดเชิงออกแบบทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแบบบูรณาการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกคิดแก้ปัญหา
และสะท้อนความคิดของตนเองผ่านกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น มี
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันภายในกลุ่มและต่างกลุ่ม และกระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์
สอดคล้องกับกัลติคาร์ต จันทรใหม่ และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ
ผสมผสานบนฐานการคิดออกแบบเกมที่สร้างเสริมความมุ่งมั่นแน่วแน่ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานบนฐานการคิดออกแบบเกม มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1
ขั้นค้นคว้า ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างแรงจูงใจ ขั้นที่ 3 ขั้นถ่ายโอนข้อมูล ขั้นที่ 4 ขั้นการเรียนรู้ และขั้นที่ 5 ขั้นการ
ประเมินผล ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันผ่านกิจกรรมเกม ทำให้ผู้เรียนมีความ
มุ่งมั่นแน่วแน่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับซัซวีร์ แก้วมณี และสุภาพร ธนะชานันท์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง
รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษา
ปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย
มี 3 ด้าน คือ 1) การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 2) การทำงานกลุ่ม 3) ทักษะทางสังคม โดยทั้ง 3 ด้านมีความเหมาะสมอยู่

ในระดับมากทุกด้าน เช่นเดียวกับกาสัก เต๊ะซันหมาก (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยการสร้างโอกาสให้นักศึกษาทำงานเป็นทีมในรายวิชาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้ทำงานเป็นทีมทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบดีขึ้น ร้อยละ 59.69 นอกจากนี้ยี่ชวนถง และคณะ (Tong, et al., 2020) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เด็กและการตั้งค่ายพักแรมในวันหยุด : กระบวนการและผลลัพธ์ที่รับรู้ ผลการวิจัยพบว่า การอยู่ค่ายพักแรมในวันหยุดและเวลาที่ใช้ในการตั้งค่ายพักแรมเป็นประสบการณ์ที่สำคัญในวัยเด็ก ซึ่งเด็กส่วนใหญ่จะมีทัศนคติและอารมณ์เชิงบวกในการตั้งค่ายพักแรม มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มากขึ้น มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีความรู้และทักษะทั่วไปในการดำรงชีวิต มีความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่ดีในการอยู่ค่ายพักแรม สอดคล้องกับแอนเนซี (Annesi, 2020) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมค่ายผู้นำเยาวชนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในมิติของการควบคุมตนเองและการทำงานระหว่างบุคคลตามทฤษฎีความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมค่ายผู้นำเยาวชน มีประสิทธิภาพในการปรับปรุงพฤติกรรมวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นสามารถควบคุมตนเองได้ เช่น การรับมือกับความเครียดและอารมณ์เชิงลบ โปรแกรมค่ายผู้นำเยาวชนสามารถเปลี่ยนแปลงการควบคุมตนเองและการทำงานระหว่างบุคคล ทำให้วัยรุ่นสามารถกำหนดเป้าหมายเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มีคะแนนทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบหลังการรับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบฯ สูงกว่าก่อนการรับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม ผู้สอนได้ประยุกต์ใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำความเข้าใจปัญหา หรือความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมายในการอยู่ค่ายพักแรม ฝึกการสื่อสารและการทำงานร่วมกันในการระดมความคิดอย่างมีเหตุผล และช่วยกันออกแบบวิธีการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์อย่างหลากหลายให้กับกลุ่มเป้าหมายด้วยการสร้างและนำเสนอต้นแบบ หรือนวัตกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายได้ทดลองใช้ตามระยะเวลาที่กำหนด ตลอดจนรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงต้นแบบให้มีคุณภาพและผลงานเป็นที่ต้องการของกลุ่มผู้ใช้ หรือสถานประกอบการด้านการอยู่ค่ายพักแรม สอดคล้องกับแอลจิ้น เคร็กลี่ และคณะ (Cleckley, et al., 2021) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้วิธีการคิดเชิงออกแบบในการปรับหลักสูตรระหว่างอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้านการดูแลสุขภาพ ผลการวิจัยพบว่า วิธีการคิดเชิงออกแบบในการปรับปรุงหลักสูตรระหว่างอาชีพช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านการสื่อสาร การประสานงาน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพสำหรับการทำงานระหว่างอาชีพและการศึกษาได้ สอดคล้องกับพันธ์ยุทธ น้อยพินิจ และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาคตัดกรวย ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจปัญหา (Empathy) ขั้นที่ 2 นิยามปัญหา (Define) ขั้นที่ 3 สร้างความคิด (Ideate) ขั้นที่ 4 สร้างต้นแบบ (Prototype) และขั้นที่ 5 ทดสอบ (Test) ประกอบกับวิสันต์ พูนชัย และคณะ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ด้วย PC Model ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอน PC Model ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.26 2) การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคลและความรับผิดชอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับสิทธิชัย ศรีเจริญประมง (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้โดยใช้โมเดลสุยที่มีต่อทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบทั้ง 3 มิติ ได้แก่ มิติการมีส่วนร่วม มิติการแสดงภาวะผู้นำและมิติความรับผิดชอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้โมเดลสุยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเองจนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม รวมทั้งค่านิยม ความรู้สึกและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย หรือสมาชิกกลุ่ม และได้ฝึกการสนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ฝึกการอภิปรายวิธีการแก้ปัญหา และร่วมกันออกแบบ หรือสร้างต้นแบบตามจินตนาการที่แปลกใหม่ให้ตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในการอยู่ค่ายพักแรม ตลอดจนได้นำเสนอผลงานของตนเองให้ผู้อื่นได้รับฟังและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาด้วยความเคารพและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นในกฎกติกาของกลุ่มที่ได้กำหนดร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกพึงพอใจในการเรียนรู้และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันกับเพื่อนภายในกลุ่มและต่างกลุ่ม สอดคล้องกับบุษิดา สุวแพทย์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เจตคติของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบในรายวิชาทางวิศวกรรมเครื่องกล ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 4.26 และรายด้านผู้เรียนมีเจตคติอยู่ในระดับดีในทุกด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมในชั้นเรียน ร้อยละ 4.14 ด้านวิธีการสอนด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบ ร้อยละ 4.05 และด้านเนื้อหาวิชา ร้อยละ 3.89 สอดคล้องกับกานติสุข สลิมณัส (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มผ่านคอมพิวเตอร์พกพาหน้าจอสัมผัสเพื่อพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบหลังเรียนแตกต่างกับก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับบุญทริกา ใจกระจ่าง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานต่อความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชาบัญชีบริหาร สำหรับนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการธุรกิจ) ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนในห้องเรียนสูงกว่าก่อนเรียนออนไลน์ และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านปัญญาและความรู้ ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน และมีความคิดเห็นเชิงบวกที่ได้ร่วมกิจกรรมและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และเพื่อนร่วมห้องเรียน สอดคล้องกับยาร้อนะ ศรีอาหมัด (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง นวัตกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสนทนากลุ่มเป็นฐานในรายวิชาภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในองค์กรธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความต้องการใช้กิจกรรมสนทนากลุ่มในการเรียนการสอนในรายวิชาภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในองค์กรธุรกิจ และมีความพึงพอใจสูงสุดในการเข้าร่วมกิจกรรมสนทนากลุ่มด้านทักษะการเป็นผู้นำ การนำกิจกรรมสนทนากลุ่มมาใช้ในการเรียนการสอนทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมและเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม ควรออกแบบกิจกรรมกลุ่มให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ออนไลน์ ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่มและต่างกลุ่มอย่างสร้างสรรค์

1.2 อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม ควรสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับค่ายพักแรม เพื่อขอความร่วมมือเป็นที่ปรึกษาในการทำกิจกรรมตามกระบวนการคิดเชิงออกแบบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม ควรศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรมเพื่อพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของผู้เรียนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด 19

2.2 อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการอยู่ค่ายพักแรม ควรพัฒนาตัวชี้วัดทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของผู้เรียนในการเรียนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด 19

บรรณานุกรม

- กาลัก เต๊ะซันหมาก. (2559). การพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบโดยการสร้างโอกาสให้ทำงานเป็นทีมในรายวิชาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 7(1), 1-11.
- กานตินุช สติธมนัส. (2559). การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มผ่านคอมพิวเตอร์พกพาหน้าจอสัมผัสเพื่อพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2557). หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย. พิษณุโลก: เอกสารอัดสำเนา.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2563). แผนการเรียนรู้ของรายวิชา 396445 การอยู่ค่ายพักแรม. พิษณุโลก: เอกสารอัดสำเนา.
- ชัยวีร์ แก้วมณี และสุภาพร ธนะชานันท์. (2557). รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ. 14(1), 72-83.
- ณัฐนรินทร์ ปอศิริ. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบตามมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF) ระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นุชจรี กิจวรรณ. (2561). กระบวนการคิดเชิงออกแบบ : มุมมองใหม่ของระบบสุขภาพไทย. วารสารสภาการพยาบาล, 33(1), 5-14.
- นุชิตา สุวแพทย์. (2562). เจตคติของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบในรายวิชาทางวิศวกรรมเครื่องกล. การประชุมวิชาการเครือข่ายวิศวกรรมเครื่องกลแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 33 วันที่ 2-5 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 จังหวัดอุดรธานี, 961-968.
- บุณทริกา ใจกระจ่าง. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานต่อความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชาบัญชีบริหาร สำหรับนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการธุรกิจ). วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ. 21(1), 94-104.
- พันธ์ยุทธ น้อยพินิจ, วรินทร์ สุภาพ และจักรกฤษ กลิ่นเอี่ยม (2562). การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาคตัดกรวย ด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต, 13(1), 70-84.
- มาตรฐานการอุดมศึกษา. (17 สิงหาคม 2561). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 135(199). หน้า 19
- ยาร่อนะ ศรีอำมหิต. (2564). นวัตกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมสหฐานการเป็นฐานในรายวิชาภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในองค์กรธุรกิจ. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ. 21(2), 10-18.
- ลัดดาวรรณ จันทรีใหม่, ประกอบ ใจมั่น และกวรรณ สืบสม. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานบนฐานการคิดออกแบบเกมที่ส่งเสริมความมุ่งมั่นแน่วแน่ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ. 19(2), 56-65.
- วัฒนา ปุญญฤทธิ์. (2554). รายงานวิจัย เรื่อง การเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อทักษะความรับผิดชอบระหว่างบุคคลและ

- ความรับผิดชอบของนักศึกษา สาขาวิชาการจัดการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วิสันต์ พูนชัย, เจนวิทย์ วาริบ่อ, วิกันยา ประทุมยศ, เลิศชัย จิตรอารี, และนที ยงยุทธ. (2563). การศึกษาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ด้วย PC Model. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 14(1), 88-97.
- สิทธิชัย ศรีเจริญประมง (2563). ผลการเรียนรู้โดยใช้โมเดลสู่ที่มีต่อทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 31(1), 75-84.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ : เอกสารอัดสำเนา.
- Best, J. W. (1981). Research in education. New jersey: Prentice-Hall.
- Elgin Cleckley, Bethany Coyne, M. Kathryn Mutter, and Beth Quatrara. (2021). Using an empathic design thinking approach to reshape interprofessional curricula for health care trainees. Journal of Interprofessional Education & Practice. Volume 24, September 2021, 100446, from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2405452621000331>
- James J. Annesi. (2020). Effects of a teen resident camp leadership program on changes in dimensions of self-control and interpersonal functioning, and their theory-based relationships. Evaluation and Program Planning. Volume 78, February 2020, 101745. , from <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0149718919302496>
- The Stanford d.school Bootcamp Bootleg (HPI). (2010). An Introduction to Design ThinkingPROCESS GUIDE. Retrieved November 19, 2020, from <https://dschool-old.stanford.edu/sandbox/groups/designresources/wiki/36873/attachments/74b3d/ModeGuideBOOTCAMP2010L.pdf>
- Yixuan Tong, Mao-Ying Wu, Philip L. Pearce, Junqing Zhai and Haili Shen. (2020). Children and structured holiday camping: Processes and perceived outcomes. Tourism Management Perspectives. Volume 35, July 2020, 100706 , from <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S2211973620300738>